شارێك لەباران.. بارانێك لە دوكەڵ

تەها سلێمان

لەشاردا هەموشتێ ڕەنگی بارانی گرتوە،
لەبارینی باراندا هەمو توخبەكانی ژیان دەچنەوە سەر ڕەنگی ئەو.
كەتەنیایی و باران شار دەڕازێننەوە،
من دە بمە تۆو تۆش دەبیتە هاتنەوەیەكی ترو
بەبێدەنگی بۆ پارچە شكاوەكانی هەستی خۆت وئەو دەگەڕێی.
لەشاردا هێڵە نزیكەكانی نێوان تۆ و ژیان،
وەك هەوەڵێن موناجاتەكانی هاتن پەیجوری نەختێ سۆزی،
پێش بەیانیان دەكەن.
تۆزێ مۆزیك ئەی مۆزیك ژەنە فەقیرەكە،
بێدەنگیت بەتەنیاییەكانی ڕۆحمەوە دەكرۆژم.
نەختێ سەڵاو ئەی سروتخوێنەكەی ئێوارانی پرچ زیوین،
تەنیایی گەروی تاساوت بۆ هەمیشە ئازارم دەداو
وەك فەنەر توێ توێی ناولەپم شەق دەكا.
لەشاردا منالێك بەبێدەنگی دەمرێ ،
كەس پێی نازانێ و سۆراخی ناكا.
لەشاردا دەچینەوە سەر ڕەگەزی بێدەنگی و
لەشوێن دەمی تەلاشە بەردەكانەوە خوێن بەجەستەماندا فوارە دەكا.
تۆقسە بكە،
بزان كەسێك هەیە لەم شارە گوناهەكانی لەبەردەم باراندا،
بشواتەوەو بۆئاهی هەناسەی خوێن بەربونی ڕۆح بنەوێتەوە؟
لەشاردا ژنێك گودیلەی سپی خۆی دەڕنێ،
بۆپیربونی _نا_
بۆتەمەنێ كە بەخەسارچو؛
وەرە تەماشای چراكانی شاركە،
كز وەك چاوی خۆشەویستی لێرە دەسوتێ.
وەرە تەماشای ژوانەكانی شاركە،

چۆڵ وهۆڵ وەك کەلاوەکانی پاشماوەی جەنگ.

وەرە تەماشای ئاهەنگەکانی شارکە،

پڕن لەخاڵی و بۆنی عەتریان لێنایەت.

وەرە تەماشای خیابانەکانی شارکە،

پڕە لەقەباغی تەق وتۆقی شەڕی دۆڕاو.

لەشاردا بۆنی تاعون و کوشتنی جوانیەکان دێ،

وەرە تەماشا:

نزیکە گشتمان بەمەراقەوە بمرین و

هەواڵ نوسێك ئەم تراژیدیایە نەگەیەنێ.

لەشاردا کۆترە دەیمیلەکان تۆرێنران ،

کەس نەبو بەسەخاوەتی خۆی ئاشتیان کاتەوەو

پێیان بڵێ:

لەپاکیتان چۆڕێ جوانی و

لەهاتنەوەتان تۆزێ عەقڵ و

لەئاشتبونەوەتان ،

تەوقەیەك وەك خۆتان پاکمان لەگەڵ بکەن.

لەشاردا کەباران ناباری،

گشتمان ڕوت دەبینەوە لەپاکی و

پڕدەبین لەناپاکی.

بڕۆ لە ئێوارانی تاساوی شاربپرسە،

بزان من شێتم یان تۆ یان شارییەکان ،

کەناتوانن وەك خۆمان بمان ناسن.

لەشاردا ئینجانەی گیانەعناکان لەژێرپێی سەربازانی دەسلاّتدا،

وردو خاش دەبێ و

ساقۆی بەری برسییەکان پڕدەبێ لەدوکەڵ.

تەماشا،

چەپکێك ڕەیحانە لەمشتی ئەو شۆخەدا چۆن هەڵپڕوکا.

ببینە،

ڕەنگی شار وەك سەردەمی بەردین وجەهالەت ،

شەلاّڵ لەخوێنەو بۆنی سوتان توێ توێی سوقاقی ماڵەکانی گرتوین.

لەشاردا خۆشەویستی دەبێتە خەونێکی سەرمەدی ،

سەکۆکانی دانیشتن و حیکایەتی جوان دەبنە بەردە نوێژی جەبر.
کتێبخانەکان ڕستێك وشەی ڕاستی لەخۆ ناگرن ،
کەگوزارە بن لە ناسینی یەکتری مرۆڤەکان.
سۆز دەمرێ و
ژیان دەمرێ و
پۆرترێتی ڕەنگەکان وردو خاش دەبن.
سەیر،
شارچ خۆخواردنەوەیەك دەیپلیشێنێتەوە و
چ مەرگێکی نائاسایی قوتی دەدا.
تۆ لەئەو (شێت) تری و ئەویش لەتۆ(شێت) تر،
ئاخر ئەو نازانێ شار خاڵیە لە حەنینی و
تۆش نازانیت پەیتاپەیتا مەراق هەردوکتان دەشێلێ.
لەشاردا ئەو دەبێتە ئەستێرەی سێوەیل و
تۆش دەبیتە تارمایی دوکەڵی سوتانێکی هەمیشەیی.
لەشاردا لەجیاتی باران دوکەڵ دەبارێ ،
لەبۆنی بارینی دوکەڵدا تۆدەگەیتە لێرەواری دەریایەك خاڵی لەخۆت،
ئەو بێپشودان هەڵتدەلوشێ و
تۆش وەك چاوەڕوانی مەرگ بیت،
هەناسەت سوارو
بەهێواشی گوێت لەترپە ترپی دڵی لەت و پەتبوی خۆتگرتوە.

بیرت دێ ئەو ئێوارەیەیی سەرپەنجەکانی من خوێنی لێدەچۆڕاو
ناولەپی تۆش هێڵەکانی پاکبونەوەی بەیەکتر دەبەستەوە؟
لەشاردا هەموشتێ دەدۆڕێ و
هەمو ڕەنگەکان کاڵدەبنەوە .
لەشاردا مێجوەری مزگەوتێك بڕیاری بەردبارانی شۆخێك دەداو
قوتابیەکانیشی لەسەر کوشتن ڕادەگەیەنی.
لەشاردا بۆنی بخورِ ی نێو پرسەکان گوێی دوا ترۆقەی دوگمەی ،
دار گوڵە باخەکان دەسمێ و
بەرماڵی نوێژی کچێکی قەیرە بۆ چارەنوسی خۆی،
پڕ دەبێت لە قوڕقۆشمی فیشەکی جەلادەکان.
شار پڕدەبێت لەسۆزانیە عەمامە لەسەرەکان ،

گومەزەکان پڕدەبن لە قیژەو هاواری جاڕدانی شەڕ.
تەماشا:
هەنگاوەکان لەشاردا لەبازنەی ترسدا دەڵمێنەوە،
ترس بوەتە خاوەنی هەموشتێ و توێ توێی گەنە موەکانی بندەستمان ،
بۆمەرگی سەرمەدی دەگەڕێ .
تەماشا:
ڕەشێنەی چاوی داپیرم کزبون و باپیریشم،
بۆهەتایە خۆی بە گەواڵە هەورێکی تورەو خێرادا هەڵدەواسێ.
ئەو دەڵێ مەخلوقێك بەرێوەیە جوان پەرست نین و
لە خۆشەویستی تێناگەن.
تەماشا:
لەنێو پشکۆی کوانوی سوتانی شاردا ،
منالێك بۆ چوکلێت دەگری و
مەودای فڕینی ئازادی بێچوی کوختیەکان تادێ تەسکتر دەبێ.
تەماشا:
ژێی پچڕاوی ئەو گیتارە چەن بەکوڵ دەگری و

مێخەکبەنی گەردنی ئەو گوڵە شۆخە،
لەسەرمێزی پارەو جەستە چۆن بێمنەتانە هەڕاج کرا.
شار تریفەی مانگی تیا ئاوا دەبێ و
دەبێتە مەرزی سەڵمینەوەی هەمو هاتنێك.
شارناتوانێ ببێتە پەناگەی تەریقبونەوەی ئەو شۆڕە ژنەی ،
تێزا بی دژە مۆڤەکان کردی بە برژنستان.
شارقومێ ئاوی پاکی تیا نەماوە بیخۆینەوە،
تکایە ئاگاداربن.
برۆ لە قەراغی ئەو ڕوبارەی کەهەمیشە بەتەنیایی دەڕوا،
تاوێك بەهێمنی دانیشە و لەئەو بپرسە:
تەنیایی یان هاوڕێیەتی مەخلوقێکی خەسێنراو،
جوانە.
وەرە بەتەنیشت ئاهی دوایەمین هەناسەمدا تێپەڕبە،
بزان من
یان تۆ

کاممان تەنیاتر لەشارو تەنیاییەکانی دەسوتێین.
تەماشا:
برینێك کەوتوتە ناولەپم شوێن ئەو ماچەی بۆ تەنیا جارێك،
بەئەدەبەوە هات و
بەلاّم ئەفسوس بۆ هەمیشە تەنیا تر لەخۆی جێی هێلاّم.
سەیر کە سەیری ئاوابونی تارمایی دواهەنگاوی سەفەرێك تەنیا ،
لەخۆم وخۆت دەچێ.
لەشاردا نامەکانی خۆشەویستی ناگەن،
شاربوەتە زینهار و
تەریقبونەوە خویەکی هەمیشەیی.
من چی بکەم لە شارێك،
پڕبێت لە نەهەنگی برسی و 6
ناشرینی و برسێتی چاخی بەردینی لێبڕژێ.
دوکەڵی سوتانێکی سەرمەدی پەیتا پەیتا ڤانگمان دەدا،
بەدەم پێکی شەرابێکی هەناریيەوە نینۆکمان هەڵدەکێشێ و
بەپەنجەی شەهادەتیش دەڵێ:
هیچ زیڕوحێك بێ یاسای من لێرەوە هامشۆ ناکا.
شار خاڵی یە لە سروتەکانی جوانی و
پوزەوانەکانی بانگی خۆشنودی لەژێرابەکانی شاردا خنکان.
تۆتەماشا...
ئێوارە زێوینەکانی دەمە و خۆرئاوا بون،
پڕبون لە ڤرقۆشمی ئیرۆسییەتی پیاوە شەڕانیەکانی کوڕی شەرعی جەنگ.
تۆتەماشا...
ئێوارەیەك وەك خۆم و لە ڕەنگی تۆدا ،
مەست دەبم لە پیاسەیەکی ناوشار.
کەچی پاش چەن ساتێك خاڵی دەبمەوە لەخۆم لە تۆ،
سەر دەخەمە سەر ئانیشکی ئەژنۆم و
جارنا جارێك لە سورمەی باڵی ئەو پەپولەیە دەنوارم،
کەلە فەقیریدا کوت ومت لەتۆ دەچێ.
(من کوڕی شەرعی کویرە گوندێکی ئەم پێدە شتی گەرمە سێرەم ،
لەوێ خۆمم بەئازارەوە ناسی و

پرسیار بو بەشێك لەبونم)..
تۆتەماشا...
ئەمە قسەی ئەو تارژەنە پەنجە بڕاوە بوو،
کەبەبڕینی پەنجەیشی نەیانتوانی ئاوازەکەی لێ بشێوێنن.
(کەس نەیتوانی وەك خۆم بمنوسێتەوەو
پرچی خوێناویم بە شانەی شیعر دابێنێ)
تۆتەماشا...
ئەمە قسەی (نیگار) بوو،

7

کەخۆشەویستی نەناسی و
جەلادێك کردییە مەزەی مێزی شەوێکی غرور.
(تکایە چۆڕێ هاوڕێیەتی)
تۆتەماشا...
ئەمە بانگی ئەو مرۆڤ دۆستە بوو،
کەکەس بەپیرییەوە نەچوو.
(تکایە نەختێ پاکی)
تۆتەماشا...
ئەمە قسەی ئەو پیرە پیاوە حیکایەتخۆشەبوو،
کەکەس گوێی لێنەگرت و ڕۆیی.
(تکایە لەتێ نامە و دوو سێ ڕست نوسین)
تۆتەماشا...
ئەمە قسەی ئەو بوو،
کەکەس نەیپەرژا ئاوڕی لێبداتەوە .
پڕم کە لەخۆت ئەی پاکترین وشە،
تۆزێ لەخوار هێڵەکانی بونەوە بۆپارچە شکاوەکانی جەستەم بگەڕێ و
لەتەمەنما کە خاڵی یە لەساتەکانی خۆشنودی ؛
ڕێزەیەك شادی چێبکە.
شارم وەك خۆی لێبستێنەوەو
هەڵمژەنە لە لەزەتی تورتی خەڕنوکەکانی ئۆمەر شوان.
بمبەرەوە پاشماوەی گەمەی کێلە بەردینەکانی مناڵی و
ئاشتم کەرەوە لەگەڵ ئەو کلاّو کوڕەی زۆر لاسارانە هێلانەکەیم تێکداو
گشت یادەوەرییەکانی مناڵیم وەك خۆی پێ بکە بە شیعر.

لەویَ لیَگەڕیَ نویَژ بۆ سروتی ڕەشبەڵەکی کچانی گوند بکەم و
داوای لیَبوردن لەو کۆترە شینکەیە بکەم کە بەدارلاستیك باڵەکانیم شکان.
ئای ئیَستا چ گەڕۆکیَکی سەرەڕۆو
بونیَکی پەژموردەم.

لەماڵپەڕی شوشەی پەنجەرەی مناڵیمەوە دەڕوانمە کەرویَشکەی گەنمە قەنارییەکان و
تراویلکەی پاش تیاچونیکی هەمیشەیی.
ئای ئیَستا چ زامیَکی قوڵ و
هاتنیَکی پڕ ئیَشم.
پەلەبکە بۆوەی لەهاتنما تەنیایی بۆساتیَ جیَت بیَڵیَ و
بونت لەهەموو ناشیَتی یەك داماڵیَ.
وای ئیَستا چ ئیَشیَکم لیَدەڕژیَ .
ئای ئیَستاچ خەمیَکی گەورە دەمگوشیَ.
لەناو لەپما پۆیلانەی بەرتەویَڵی تۆم دۆزییەوەو
لەهاتنتا بونیَك تەنها لەخۆی دەچیَ.
ئەی شرین ترین یادەوەرییەکانی مناڵیم،
بۆچی وەك خۆت ئەم هاتنەم لەئاوازی گۆرانیەکانت هەڵناژەنی؟
پرسیار بکە:
ئەریَ ئەم شارەی ئیَمە کەی پڕدەبیَ لەباران؟

2005